

Esperanto-Informilo

Foto: G. Hennemann, la 14-an de decembro. Kvar klubanoj solenas la Zamenhof-tagon en japana restaŭracio apud ĉefstacidomo de Frankfurto.

Mesaĝo de la prezidanto:

Ĉu homo posedas animon aŭ ĉu homo estas animo? Por la keltoj tio nedube estis la lasta formo, ĉar ili ne kredis al fantomoj, anĝeloj aŭ dioj kiel la samtempaj romianoj. La keltoj restis en la unua t.n. magia erao kun unuista aŭ monista imago de la mondo ; kie druidoj kontraŭ sakrilegio trudis sorĉon ; kontraŭe la romianoj kun ilia animisma aŭ dualisma mondimago, kiuj kredis ke la naturo estus animata. Tiu kaj aliaj demandoj mi provas respondi en mia eseo "Kio estas la animo?".

G. Hennemann, 1-an de decembro 2026

Januaro 2026

Rubrikoj ĉi-numere:

- Programo
- El la klubo
- Eseo
- Diversaĵoj
- Esperantaĵo
- Novaĵoj
- Lasta paĝo

Kolofono:

Redaktoro teamo:

Georg Hennemann

Ulrich Fellmann

Korektanto: F.U.

c/o Georg Hennemann

Rehgartenstrasse 16

35683 Dillenburg

Tel.: 02771 8196614

Bankverbindung / bankkonto:

Esperanto-Gesellschaft F.a.M

IBAN: BE92 9051 1007 7223

BIC: TRWIBEB1XXX

bei: Wise, Belgien

Jahresbeitrag / jarkotizo:

ESF+DEB-Beitrag: 96 €

Familienmitglied: 48 €

Nur ESF: 24 €

Familienmitglied: 12 €

Programo

Unua mardo

La 6-an de januaro 2026

ekde la 19-a horo: Sentema babilado per Zomo

Ligilo: <https://zoom.us/j/97497349753?pwd=OTBsMnladnA3UVhuRy9TaOdYcFNldz09>

Dua mardo

La 13-an de januaro 2026

ekde la 19-a horo: Interna babilado per Zomo

Ligilo: <https://zoom.us/j/97497349753?pwd=OTBsMnladnA3UVhuRy9TaOdYcFNldz09>

Tria mardo

Surloke: Saalbau MÜZ Schönhof, Rödelheimer Str. 38, 60487 Frankfurt am Main

Dienstag, den 20. Januar, 2026 --- Mardo, la 20-an de januaro, 2026

18:30 – 19:30 h

Lingva Rondo

“Ĉiuj partoprentantoj preparu ion”

19:30 h

Vortrag

Prelego

“Pri bestotrejnado”

A. Stecay

Kvara Mardo

la 25-an de novembro

ekde la 19-a horo: „Senprograma samideana babila renkontiĝo”

Stattcafé, Gremppstraße 21, 60487 Frankfurt am Main

Bildfonto kappaĝo: Panorama vido el la 2021 rekonstruita Goetheturm en Frankfurto je Majno

By Tobias.Nicol – Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=103455745>,
https://commons.wikimedia.org/wiki/Henninger-Turm#/media/File:Cityscape_Frankfurt_2021_Panorama.jpg

Anoncoj:

- 01.01.26 Ni kore salutas kaj bonvenigas nian novan klubmembron Daniel Weingärtner, lingvostudento el Frankfurto.

Anonco de nia kasisto:

"Ein neues Jahr bedeutet auch, dass wieder der Mitgliedsbeitrag fällig ist. Soweit Ihr ihn nicht durch den DEB einziehen lasst, denkt bitte an das neue Konto. Näheres steht wie jedes Mal auf der Titelseite."

/

"Nova jaro ankaŭ signifas, ke membrokotizoj denove devas esti pagitaj. Krom se la DEB kolektas ilin, bonvolu memori la novajn bankkontajn detalojn. Kiel ĉiam, vi povas trovi pliajn informojn sur la ĉefpaĝo."

Salutojn, Reinhard

elstara foto: "Dum la Novjara Renkontiĝo (NoRo) en Wiesbaden. Sendita de nia klubmembro U. Matthias

Repliko al la eseo “Ĉu la doktrino pri la Triunuo aŭ Trinitaro estas biblia ?”

De Reinhard Pflüger

Unue mi komentas la stilon: Estas laŭ mi iom strange, ke vi tute ne argumentas por via kerna tezo, nur skribas, ke "ne restas dubo" kaj direktas al la fonto-indikoj. Se vere ne restus dubo, kial plej multaj kristanoj opinias malsame?

Nun pri la tezo mem. Laŭ mi, se oni restas sur la biblia bazo, la demando estas preskaŭ nur vortuma afero kaj tute ne meritas la akran disputon, kiun ĝi kaŭzis ĉe la Konkilio de Niceo. Ĉar unuflanke neniuj asertas, ke la Patro, Jesuo kaj la Sankta Spirito estas identaj en la senco, ke estus nur malsamaj vortoj por la sama afero. Oni ankaŭ devas koncedi, ke kelkaj prezentoj de la triunuo estas misgvidaj, montrantaj tutan samrangecon. Aliflanke laŭ la Biblio Jesuo akceptas dian honoron kaj ankaŭ alirilite transprenas dian rolon (jam en la evangelioj, pli klare ĉe Paŭlo, plej en la Apokalipso). Iom malpli klare, tamen rimarkeble, estas simile pri la Sankta Spirito. Evidente ne temas pri alia dio, kontraŭe al la unua el la Dek Ordonoj. Do Jesuo kaj la Sankta Spirito transprenas la rolon de la Patro kaj en tiu senco estas samaj. Tio inkluzivas ankaŭ aferojn, kiuj unuavide ne aspektas diaj. Precipe lia morto klare estas pli ol morto de homo, videble interalie ĉe la Sankta Manĝo: "Ĉi tio estas mia sango de la interligo, kiu estas elverŝata por multaj, por la pardonado de pekoj" (Mateo 26,28). Do plej trafe laŭ mi la afero estas karakterizebla kiel derivita egaligo - kvankam ne en la senco de tempa sinsekvo, sed ĝi fontas en la pleja komenco de la mondo. La origin(al)o estas la Patro. Tion bone resumas la komenco de la Evangelio laŭ Johano: "En la komenco estis la Vorto, kaj la Vorto estis kun Dio, kaj la Vorto estis Dio." (La Vorto poste estas identigata kun Jesuo: "La Vorto fariĝis karno".)

Salutas vin, Reinhard

Kio estas la animo?

Eseo okaze de la nun okazantaj peltaj aŭ raspaj noktoj (germane: *Raunächte)

de Georg Hennemann

La termino "animo" estas ofte uzata sen plia klarigo pri tio, al kio ĝi efektive rilatas. Demandu homojn pri la animo, kaj vi ricevos vastan gamon da respondoj. Kelkaj vidas ĝin kiel naivan kredon, aliaj kiel ligon al eterneco, neperemeco, senmorteco kaj sentempeco. Etimologie, la vorto "animo" [ĝermana *saiw(a)lô, sêula, sêola; kelta *anemu; latina anima] estas kulture asociita kun la signifo de la greka vorto "psiko", kaj tio kompletigas la konfuzon, ĉar ĉi tiu termino estas uzata ankaŭ por penso kaj por la fantomo de la spirito. Tamen, la nemateria substanco de la psiko, kiu originis ĉe Aristotelo, jam havis la samajn tri stadiojn de evoluo, kiuj poste estis dokumentitaj en cerba evoluo: vegetativa (plantosimila), sentema (bestosimila) kaj kognativa (homa).

La germana vortaro Duden [2012] difinas animon kiel la tutaĵon de tio, kio konsistigas la senton, sensacion kaj penson de homo. Tio signifas, unue kaj ĉefe, ke la animo ne estas io, kion homo posedas, sed prefere rilatas al ion kiel substanco — tio estas, ampleksante ĉion, kio empirie demonstreble ĉeestas — esprimas sin dinamike tra la homo. Mallonge, homo ne posedas animon; homo estas animo. *La homo, kiel vivanta estaĵo, partoprenas en substanco per animo.*

Tamen, kognativa, aŭ mensa, ne estas la sama kiel spirita. La teisma, disiga supozo, ke la animo estas io posedata de homoj — tio estas, la ideo, ke homoj povus havi animon — devas esti distingita de monisma, triunueca koncepto

de la animo kiel io ĉeestanta, kiu simple estas. Laŭ tiu difino, vidate tiel, homo ne havas animon, sed prefere, homo estas animo.

La koncepto de eterna "mi" povas baziĝi nur sur fundamenta eraro, ĉar, unuflanke, eterna estas sinonima kun senfina; sen fino, tamen, ĝi ankaŭ estus sen komenco [la dueco de fino ne povas esti konceptita sen komenco], aŭ pli ĝuste, sinonima kun sentempa. Aliflanke, "mi" kondiĉigis la personan MEMON (germane: Selbst) en la natura poluseco de naskiĝo kaj morto. Sekve, nur tio, kio nomiĝas animo, povas esti koncepte sentempa: persona dum la vivo, senpersona antaŭe kaj poste, sen memo. Transformita en alian formon ene de la sama ekzistanta fizika kunteksto. La persono kiel "mi" estas pasema; substanco, kiel ĉeesto, estas sentempe neperebla, en kiu ĉio objektiva, inkluzive de homa penso, transformiĝas. Alivorte, por ne havi fikcian, psikologie antaŭdifinitan animon, sed esti efektiva animo, la koncepta rilato inter "mi" kaj "MEMO" estas antaŭkondiĉo [kune kun la fizike ĉeestanta koncepto de tempo]; mallonge, la superado de dualismo. Dualismo rilatas al nekontrolebla divido de naturo en naturan kaj supernaturan, aŭ senteman kaj supersenteman. Ĉi tiu koncepta procezo, enigita en ideojn, kiujn oni povas diverse priskribi kiel fundamentajn erarojn - eraroj, iluzioj, ktp., aperas en diversaj formoj, ĉefe kiel apartigo inter ĉi tiu mondo kaj la sekva rilate al vivanta kaj senviva, menso kaj materio, monda kaj dia, imanenta kaj transcendentia, kaj tiel plu. Alivorte, dualismo estas dueco kun neekzistanta malo.

Estas bone establita tradicio, ke en la kelta kulturo, la keltoj en Eŭropo uzis la koncepton de animo en la senco de animtransformo, ne kiel transmigrado de animoj, antaŭ ol la romianoj enkondukis la helenisman koncepton de psiko. Tio jam estis konata antaŭ du mil kvincent jaroj. Ĉiu, kiu ekzamenas la enhavon de la germana traduko de la Biblio per tekstprilaborilo, serĉante krucreferencojn bazitajn sur ŝlosilvortoj, trovos, ke ĝi enhavas absolute nenion, kio reflektas modernajn komprenojn pri penso kaj animo. Nenio en ĝi povus klarigi la daŭran potencon de eŭropa kristanismo. Aliflanke, la fakto mem, ke la Triunuo de la Mezo, originanta de kelta druidismo, povas esti spurita kiel ruĝa fadeno tra la historio, povas malkaŝi la pensmanieron de

multaj eŭropanoj. La termino "socia" estas uzata ĉi tie por priskribi la homon kiel fundamentan, kooperan karakterizaĵon de la specio. Ĉi tiu fundamenta moraleco de kunlaboro ne postulas interpreton; ĝi restas ĝis hodiaŭ subjektiva rajto de neskribitaj leĝoj. Socia komunumo de homoj, kiel kulturo kun animo, komunumo de animoj, parenceco de animoj, formas sin morale per kutimo kaj leĝo..

Hodiaŭ, la animo povas esti komprenata kiel aliro al mensa dimensio. Fizike, ĝi estas nuntempe reprezentita per la kvantumaj pecetoj da informo. En la homa psiko, ĝi estas enkorpigita kiel la denaska religia impulso; la centra kompreno kaj konekto de intuicio, kredo kaj penso. Subkulturo dum jarmiloj: la animo...

Tial, permesu al mi atentigi pri ĉi tiu paradokso: Milionoj da kristanoj en Eŭropo pensas kaj kredas je spirito kaj animo dekroĉitaj de la korpo, je la resurekto de sia propra animo en iu formo, kaj je senmorteco per reenkarriĝo. El la perspektivo de kristana doktrino, tamen, ĉi tiuj kristanoj tute ne estas kristanoj kaj, se la Eklezio ankoraŭ povus funkcii kiel iam, ĉiuj estus malbenitaj kaj ekstermitaj, kiel la herezuloj de maniĥeismo gnostikismo en la 6-a jarcento. Se la pensado estas komprenata kiel partopreno en io ekzistanta, tiam estas evidente, ke la tuta pensaro de homo — la konscio pri ekzisto [ne konfuzu kun la ideologia aserto de ekzisto per la metaforo de konscio] — estas unika kaj neeluzibla, aŭ eĉ senmorta. Ĉi tio estas sekve la referencpunkto por homo en reala, nuna kaj pensema dimensio, kiu estas perceptita kiel penso dum ilia vivo. Tiel, la animo ne fariĝas io ekzistanta, t.e., ne mito, sed io en la procezo de fariĝo, en la senco de sentempa ĉeesto. La animo estas parto de la mensa ebena kiel la genetika materialo estas parto de la biologia ebena; la animo ne povas esti transdonita. Kiel ajn, estas certe strange, ke tiam sankta teksto specife tabuis la animon, koncepton konatan al ĉiu en la malaperinta kelta kulturo, kaj ke ĝuste tiu koncepto nun konsistigas mankon de tiu teksto, mankon kiu restas nerevokeble fiksita en nia kompreno pri religio. Animzorgado signifas memori kaj zorgi pri la animoj liberigitaj per morto, por ke ili estu elacetitaj per vivaj pensoj kaj releviĝu en nuna stato, kiun homoj nomas realeco. Por ĉi tiu celo, la evoluanta homa menso postulas ĉefe la liberecon de senbrida disvolviĝo.

Sento, kredo kaj penso estas enecaj en homoj kiel malsamaj niveloj kaj, kiam kombinitaj, kreas personan staton de triunuo, la animon.

Sendepende de kredo aŭ religio, la triopo de la homaro estas atestata de la naturo per:

La triŝtupa evolua procezo kiel biologia memregado per retrokoplado. Ĉi tio estas unu paŝo malantaŭen kaj du paŝoj antaŭen [pasinteco-nuntempo-estonteco]. [reala, sentempa, sentempe-samtempa].

La tri memstaraj evoluaj stadioj de kognita kapablo, konsistantaj el la cerbotrunko (Stammhirn), diencefalo (Zwischenhirn) kaj kortekso (Großhirn) [intuicio-kredo-pensado].

Ligiloj: <https://www.rolpfischer.ch/kelten.html>
<https://www.rolpfischer.ch/Seele.html>
<https://www.rolpfischer.ch/anamcara.html>
<https://www.rolpfischer.ch/todlos.html>
<https://www.rolpfischer.ch/Dreieinigkeith.html>
<https://www.rolpfischer.ch/monismus.html>
<https://de.wikipedia.org/wiki/Raunacht>
<https://www.br.de/br-fernsehen/sendungen/abendschau-der-sueden/perchten-rauhnaechte-brauchtum-100.html>

La triŝtupa denaska kategorio de penso, kiu jam estis fundamente valida por la unuaj vivantaj ĉeloj rilate al diferenciĝo, permeablo kaj metabolo [rekonado-distingo-selektado].

Kelta monismo, vidata en ĉi tiu lumo, estas nek filozofio nek religio, sed prefere la vivata sperto de senmorteco. La tempo de eterneco estas spertata kiel reala, tio estas, sentempa, kiel samtempeco de ĉi tiu mondo kaj la alia (la kelta alimondo (Anderswelt), kiu ankaŭ estas parto de tiu mondo). Ĉi tion subtenas la aserto transdonita de Lukano en Farsalio [I, 455]: *Morto estas la mezo de longa vivo.*

* La malnova nomo por peltoj (germane: Pelze) estas "Rauware" oder „**Rauchware**“. La termino "Rauchwaren" (fumvaroj) devenas de la adjektivo "rauch, rauh/rau", kiu signifas "harplena, vila".

** La dek du tagoj inter kristnasko kaj epifanio (alveno de la tri sorĉistoj) okazas dum la periodo "inter la jaroj". Sed kial kaj de kie venas ĉi tiu termino? Jen kie la luno ludas rolon, aŭ pli ĝuste, la kelta luna kalendaro. En ĉi tiu kalendaro, la jaro havas 12 lunojn. Kaj ĉi tiuj ne korespondas al niaj 12 monatoj de 365 tagoj de la sunjaro, sed estas nur 354 tagojn longaj. Por kompletigi sunjaron, mankas 11 tagoj - aŭ pli ĝuste, 12 noktoj - kiuj estis enigataj kiel "mortaj tagoj".

*** Dum Advento, la noktoj estas ankoraŭ trankvilaj kaj pacemaj, sed ekde Kristnasko, aferoj fariĝas malagrablaj en la mallumo: fantomoj, perĥtoj (germane; Perchten) kaj demonoj vagas sur la tero dum la dek du tagoj de kristnasko kaj plagas homojn...

Diversaĵoj

Ŝerco:

- Kial oni ĉiam atendas, ke edzinoj kuiru por siaj edzoj? Kial ne povas esti inverse?
- Pro la leĝo.
- La leĝo? Kia leĝo?
- Nu, laŭleĝe, malliberuloj devas esti nutrataj trifoje ĉiun tagon.

Proverbo de la monato (elektita de Georg)

Hodiaŭ mi prezentas proverbon kiu temas pri malatento, ekzemple kiam subenirante glaciigitan aŭ glatan stuparon.

„Okulo ne atentis, dorso eksentis“

https://www.robkeetlaer.nl/esperanto/proverbaro/proverbo_001810.htm

Respondo al decembra enigmo:

La demando estis: Legu la daŭrigon de la rakonto “Advento en Altmontaro” kaj respondi jenan demandon:
„Kiel nomiĝas la hundo de Benedikto kaj kio estas ĝia karesnomo?“

Solvo: La hundo nomiĝas „Leo“ kaj lia karesnomo estas „vera Papo“. Neniu solvis aŭ respondis.

Esperantaĵo

Alvoko por kunlaboro por la jubilea libro "ESF 125-jara" (2) - daŭrigo de la temo - de Felmano Ulriko

En nia lasta, la decembra, Esperanto-informilo, mi ekis tiun temofadenon, kies ĉefaj celoj estas du:

1. Varbi novajn membrojn por nia societo,
2. Prepari por nia 125-jara jubileo en 2029.

Lastafoje mi jam skribis, ke tiu jubileo miaopinie simbolas gravan turnopunkton. Pro tio mi kredas ke la verkado de jubilea libro estas bona rimedo por paroli pri tiuj du celoj.

Jam lastafoje mi skizis kelkajn aferojn. Kaj mi en venontaj informiloj faros pliajn proponojn. Ankaŭ pro tio mi petas vin ĉiujn, ke vi legu denove en la decembra "ei", kion mi tie skribis, kaj konsideru subteni la agadon de Georgo kaj mi.

Mi tamen hodiaŭ havas aldone du ĉefajn petojn:

- bonvolu viziti niajn kunvenojn plejeble ofte por motivigi la prelegantojn,
- konsideru mem prelegi pri temo kiun vi ŝatas, kajaŭ gvidi lingvan rondon.

Krome, se vi jam pripensis la demandojn, kiujn mi lastafoje starigis, ne hezitu sendi al mi viajn respondojn ;-)

Kiel mi jam lastafoje asertis: Ni ĉiuj respondecas, kiel la afero evoluos.

Novaĵoj

Vivestaĵoj de la jaro 2026 // Lebewesen des Jahres 2026

De W. Ullmann

Ĉiuj "Estaĵoj de la Jaro" unuvide

Naturo de la Jaro 2026: Kiu ĝi estos kaj kiu elpensis ĝin? Ĉu birdo, papilio aŭ farmbesto, arbo, orkideo aŭ algo: Ni ofertas tabelan superrigardon de la estaĵoj de la jaro.

Art/ Specio	Deutsch	Latein	Esperanto
<i>Vogel/ Birdoj</i>	Rebhuhn	Perdrix Perdrix	Perdriko
<i>Blumen/ Floroj</i>	Feldrittersporn	Delphinium consolida	Kampa definio
<i>Bäume/ Arboj</i>	Zitterpappel/Espe	Populus tremola	Trema poplo
<i>Lurche/ Amfibioj</i>	Alpensalamander	Salamandra atra	Nigra salamandro
<i>Schmetterlinge/ Papilioj</i>	Dunkler Wiesenkopf/ Ameisenbläuling		[Malhela formika liceno]
<i>Insekten/ Insektoj</i>	Warzenbeißer	Decticus verrucivorus	[Veruka mordulo]
<i>Wildbienen / Sovagaj abeloj</i>	Glockenblumen- Schmalbiene	Lasioglossum costulatum	[Kampanula magra abelo]
<i>Pilze/ Fungoj</i>			
<i>Fische/ Fiŝoj</i>	Europäischer Wels	[Europa] silurus	[Eŭropa siluro]
<i>Wildtier/Sovaĝbesto</i>	Rothirsch	Cervus elephus	Ruĝa cervo
<i>Fledermaus/Vesperto</i>	Kleiner Abendsegler		[Malgranda vesper....]

[] = propono de W.U.

Lasta Paĝo - Pensoj pri Jarfinfestaj "Art"fajraĵoj

De Felmano Ulriko

Ĉiujare, homoj mortas pro ili. Ĉiujare, homoj estas kripligataj per ili. Ofte temas eĉ pri senkulpaj ĉeestantoj, aŭ pasantoj. Policianoj, sukuristoj kaj hospitalaj dungitoj estas streĉataj ĝis siaj limoj je tiu nokto, kaj eĉ jam tagojn antaŭe, jaron post jaro. Bestoj timegas, frenezigas. Stratoj malpuregas. Astmuloj ne povas forlasi siajn hejmojn. Estas homoj intence ĵetantaj artfajraĵojn al aliuloj. Kaj milionoj da Eŭroj estos laŭvorte "polvigataj". Nia najbaro, la farmisto, iam rakontis al mi, kiom terure estas por li. Multaj homoj kutime venas al la rando de la konstruita areo por bruligi siajn artfajraĵojn kaj raketojn kaj lanĉi siajn artfajraĵojn sur sian kampon. Kie li kultivas brasikon troviĝas milionoj da paperpecetoj, miloj da plastaj pecoj, kaj brulproduktoj kaj pulvoraj restaĵoj disĵetitaj sur vasta areo. Provi kolekti ilin estas senespera. Do, jaron post jaro, tiuj neeviteble estas plugataj suben. Voki la policon estas senutile; ili jam estas blokita de eĉ pli malbonaj sekvoj de la artfajraĵo. Mia fratino, kiu private, sed profesinivele, zorgas pri bestoj, inkluzive de ĉevaloj, hieraŭ per tujmesaĝilo Matrikso skribis al mi kaj kuzon la sekvan opinion: "Mi deziras, ke ĉi tio finfine estu malpermesita. Jam de tagoj homoj ekbruligas artfajraĵojn en nia vilaĝo, kaj oni demandas sin, kio estas tiel bonega pri tio. Temas pri la laŭtaj eksplodoj kaj ne plu pri la efikoj en la ĉielo. Oni eĉ povas aŭdi, kiuj artfajraĵoj estas kontraŭleĝaj. Nederlando [kiu nun malpermesis la privatan uzon de knalfajraĵoj kaj raketoj] venontjare verŝajne estos invadita de najbarlandaj hundposedantoj. Ĝis nun, la sola loko, kien homoj devas iri, estas la flughaveno de Frankfurt. Birdoj kaj sovaĝaj bestoj denove estas traŭmatigitaj, panikitaj dum tagoj, aŭ mortaj. Ĉi tio ĉiam malĝojigas min dum Silvestrotago, kaj mi veturas hejmen tre singarde por ne trafi timigitan cervon aŭ apron. Jes, multaj homoj estas vunditaj, sed ili mem decidis. Por tiuj, kiuj estas vunditaj sen propra kulpo, la afero estas same tragedia kaj malĝoja. Mi imagas, kiel ĝi devas esti por tiuj, kiuj fuĝis de milito. Tamen mi atestis scenon ĉe la kaso de supervendejo. Ukrainoj aĉetis aĉetaron plenan de knalfajraĵoj. La butikisto ne povis sin deteni kaj alfrontis la familion pri tio. La sekva disputo preskaŭ

eskaladis. Sed tiu faro estas ja hipokrita; se li pensas tiel, li simple ne vendu artfajraĵojn.

Kaj gratulojn al la butikoj, kiuj rifuzis vendi ilin, kiel Obi! Do, aferoj venontjare devas pliboniĝi. Konsiderante tion, havu mirindan 1-an de januaro." [Kiel mi diris, tio ĉi estis mesaĝo de mia fratino.] Mi volas aldoni ion, kion multaj homoj ne scias: Artfajraĵoj estas ja permesitaj nur en la nokto de la 31a al la 1a de januaro. Antaŭe kaj poste ekbruligi *iujn* artfajraĵojn estas malpermesite. Tamen, eĉ ĉi tie, kie mi loĝas, homoj ekbruligas artfajraĵojn dum multaj tagoj antaŭe kaj poste. Konfronti homojn pri tio estas malfacile, tempestule kaj frustrante. Mi foje, sed malofte faris tion. Sed mi ne volas maltrafi la okazon rakonti du tiajn okazaĵojn, en kiuj mi, plejeble ĝentile kaj trankvile, alparolis homojn pri tio. Jen du spertitaj okazoj: Iam, granda grupo de homoj de diversaj aĝoj ekbruligis centojn da knalfajraĵoj kaj raketoj dum horo jam antaŭ Silvestro. Mi iris al ili kaj alparolis ilin pri la fakto, ke tiu faro estas ne nur ĝena, sed ankaŭ kontraŭleĝa. La grupo tiam parte primokis, kaj parte insultis min. Alian fojon, en la sama semajno, estis rusa familio sur vojo apud nia domo, en kiu la viro, promenante kun sia edzino kaj infano, daŭre ekbruligis knalfajraĵojn kaj ĵetis ilin al la kampo. La patro aŭskultis min kun ŝtona esprimo. Dum tri jaroj post tio, la rusoj ne plu salutis min. Mi ĉiam daŭre salutis ilin ĝentile. Ekde la pasinta somero, ili denove salutis min. Jam lastjare, viro, kiun mi ne konis, verŝajne proksimume miaaĝa, alproksimiĝis al mi sur nia loĝdoma strato. Li diris, ke li estas unu el la grupo, kiun mi informis antaŭ jaroj, ke iliaj artfajraĵoj estas kontraŭleĝaj. Li tiam ankaŭ primokis min, sed nun ne plu aprobas tion, kaj la reago de la grupo poste ĝenis kaj ekbalastigis lin. Li volis trankviligi sian konsciencon kaj pardonpeti. Tio estis por mi neatendita; mi mem preskaŭ forgesintis pri tiu okazo, kaj mi estis surprizita per lia parolado. Mi respondis, ke mi kompreneble akceptas lian pardonpeton (ĉar mi komprenis, kiom grava ĝi ŝajne estis por li).

La vivo estas plena de surprizoj!

Kun tio en menso: Feliĉan Novjaron 2026 al vi ĉiuj!